

In memoriam

In de laatste aflevering van de Mededelingen las u al het bericht van overlijden van ons medelid D. van der Mark.

Dirk van der Mark, oud-voorzitter van de W.T.K.G. van 1967 tot 1973, was een zeer enthousiast onderzoeker, die zich een aantal jaren lang zeer intensief heeft beziggehouden met mollusken en geologie. De serie grote ontsluitingen in het Antwerpse gebied van de jaren 1964 en later (Ploegstraat, E3 tunnel, Kleine Ring, diverse havendokken) hebben zijn belangstelling zeer aangewakkerd. Kenmerkend voor Dirk was zijn veelgehoorde klacht "dat de vondsten van die dag toch wel wat tegenvielen". Gezien de vele unieke exemplaren in zijn kollektie bleek dit in de regel toch wel mee te vallen. Hij stelde zich niet tevreden met het uitsluitend verzamelen van mollusken, maar probeerde door systematisch te werken nieuwe gegevens te verkrijgen. Ook legde hij een aantal van zijn waarnemingen vast in publikaties.

Belangrijk was zijn bijdrage over kwantitatief onderzoek van molluskenfauna's. De door hem voorgestelde methode werd later toegepast bij het onderzoek van fauna's in de Achterhoek.

Naast dergelijk onderzoek van gruismonsters ging zijn belangstelling vooral uit naar de evolutieleer, die hij toepaste bij de bestudering van fossiele Pectinidae uit het Mio- en Pliocene, en daarna op de soorten van het bivalvensgeslacht *Abra*. Om determinatie-moeilijkheden op te lossen stelde hij zelf een voorlopige, maar zeer bruikbare determinatietabel voor Miocene *Abra*-soorten op, die aan belangstellende leden van de W.T.K.G. werd uitgedeeld. Zijn onderzoek leidde tot de introductie van een nieuwe *Abra*-soort, *A. berchemensis* Van der Mark, 1968, die plaatselijk niet zeldzaam in Miocene afzettingen voorkomt.

Zeer belangrijk is ook zijn bijdrage (met A.W. Janssen) over in de literatuur ten onrechte genoemde soorten uit het Antwerpse Mioceen. Hierdoor kon de chronostratigrafische plaatsing van de Zanden van Antwerpen in het Midden-Miocene in plaats van het Jong-Miocene aannemelijk worden gemaakt, waardoor het Antwerpse gebied paste in het beeld van de rest van het Noordzeebekken.

Bij het geleidelijk verdwijnen van de grote ontsluitingen in het Antwerpse veranderde de belangstelling van Dirk van der Mark naar een geheel ander onderwerp, namelijk de bestudering van levenscycli van een bepaalde insectengroep (Odonata), waarbij langzaam aan een werkelijk unieke kollektie kleurendia's werd samengesteld. Ook hier wist hij door zijn enthousiasme en doorzettingsvermogen unieke resultaten te boeken.

In de latere jaren zijn zijn geologische activiteiten volledig gestopt, zodat hij voor veel van onze leden een onbekende zal zijn. Een aantal jaren geleden werd een belangrijk deel van zijn molluskenkollektie aangekocht door het Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie te Leiden. Na zijn overlijden werden ook de nog resterende kollekties opgenomen in het RGM.

In onze herinnering zal zijn aanstekelijk enthousiasme blijven voortleven.

M.C. Cadée
A.W. Janssen

LIJST VAN GEOLOGISCHE PUBLIKATIES DOOR IR. D. VAN DER MARK

1964a Dokkanaal Antwerpen, Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 1, 37-40, 1 fig., 1 tab.

- 1964b De Zanden van Austruweel (Pliocéen, Scaldisien) bij Antwerpen, Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 1, 55-56.
- 1965a Verbeteringen en aanvullingen van de soortenlijst van mollusca uit de Zanden van Luchtbal 21-21,80 m uit Mededelingen no. 3 p. 39/40, 1964, Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 2, 10, 1 tab.
- 1965b Enkele ervaringen bij het verzamelen in de E3 tunnel-ontsluiting te Antwerpen, Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 2, 38-42, 2 fig.
- 1965c De samenstelling en het ontstaan van de Zanden van Edegem bij E3 tunnel in Antwerpen, in het bijzonder van de onderste lagen, Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 2, 47-61, 4 fig., 2 tab.
- 1966a Evolutie en Stratigrafie (voordracht), Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 3, 13-16, 3 fig.
- 1966b "Iets over schelpen en tellen", enkele opmerkingen naar aanleiding van het artikel van G.C. Cadée in Mededelingen vol. 3 no. 2, Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 3, 63-67, 1 fig., 2 tab.
- 1967a Voorstel voor een standaard-methode voor een taxometrische bepaling van aardlagen aan de hand van de molluskenfauna, Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 4, 13-23, 2 fig., 7 tab.
- 1967b Voorlopige determineertabel voor miocene Abra soorten, W.T.K.G. 8 pp. stencil (niet gepubliceerd).
- 1968a Wat is een soort?, Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 5, 67-75, 4 fig., 1 tab.
- 1968b Eine neue Abra aus dem Miocän von Berchem bei Antwerpen, Basteria 32, 83-88, 4 fig. (Publicatie No. 3 van de W.T.K.G.).
- In samenwerking met A. W. Janssen is gepubliceerd:
- 1968 Einleitung zu den Beiträgen zur Kenntnis der Molluskenfauna des jüngeren Tertiärs im Nordseebecken, Basteria 32, 76-82, 2 fig. (Publicatie No.2 van de W.T.K.G.).
- 1969 Ueber einige zu Unrecht aus dem belgischen Miocän erwähnte Mollusken, Basteria 33, 57-61, 1 tab. (Publicatie No.4 van de W.T.K.G.).
-